II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Ιουνίου 1990

σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)

(90/394/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118Α,

την πρόταση της Επιτροπής (1), η οποία διατυπώθηκε μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι στο άρθρο 118Α της συνθήκης προβλέπεται ότι το Συμβούλιο θεσπίζει, μέσω οδηγίας, τις ελάχιστες προδιαγραφές για την προώθηση της βελτίωσης, ιδίως του χώρου εργασίας, προκειμένου να προστατεύσει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων·

ότι, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·

ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 1984, για ένα δεύτερο πρόγραμμα δράσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε θέματα ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας (4) προβλέπει την εκπόνηση μέτρων προστασίας των εργαζομένων που εκτίθενται στους καρκινογόνους παράγοντες·

ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το πρόγραμμά της στον τομέα της ασφάλειας, της υγιεινής και της υγείας στο χώρο εργασίας (5), προβλέπει την έκδοση οδηγιών που αποβλέπουν στην κατοχύρωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι η τήρηση των στοιχειωδών προδιαγραφών που είναι κατάλληλες για την εξασφάλιση ενός καλύτερου επιπέδου ασφάλειας και υγείας όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία αποτελεί επιτακτική ανάγκη ώστε να εξασφαλισθεί η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων·

ότι η παρούσα οδηγία είναι ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (6)· ότι, ως εκ τούτου, οι διατάξεις της προαναφερόμενης οδηγίας εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα της έκθεσης των εργαζομένων στους καρκινογόνους παράγοντες, με την επιφύλαξη πιο δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχει η παρούσα οδηγία·

ότι η οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1987 περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών (7), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 88/490/ΕΟΚ (8), περιέχει κατάλογο επικινδύνων ουσιών, καθώς και διευκρινίσεις για την ταξινόμηση και τις διαδικασίες επισήμανσης που εφαρμόζονται για κάθε ουσία·

ότι η οδηγία 88/379/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 7ης Ιουνίου 1988 περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και

(1) ΕΕ αριθ. C 34 της 8. 2. 1988, σ. 9.
(2) ΕΕ αριθ. C 158 της 26. 6. 1989, σ. 121 και ΕΕ αριθ. C 149 της 18. 6. 1990.
(3) ΕΕ αριθ. C 208 της 8. 8. 1988, σ. 43.
(4) ΕΕ αριθ. C 67 της 8. 3. 1984, σ. 2.
(5) ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 1.
(6) ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.
(7) ΕΕ αριθ. 196 της 16. 8. 1967, σ. 1.
(8) ΕΕ αριθ. L 259 της 19. 9. 1988, σ. 1.

διοικητικών διατάξεων σχετικά με την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση επικίνδυνων παρασκευασμάτων (1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/178/ΕΟΚ (2), περιέχει διευκρινίσεις για την ταξινόμηση και τις διαδικασίες επισήμανσης που εφαρμόζονται στα εν λόγω παρασκευάσματα·

ότι το πρόγραμμα δράσης 1987-1989, που εγκρίθηκε στα πλαίσια του προγράμματος «Η Ευρώπη κατά του καρκίνου» προβλέπει την ενίσχυση των ευρωπαϊκών μελετών σχετικά με τους δυνατούς κινδύνους εμφάνισης καρκίνου που συνεπάγονται ορισμένες χημικές ουσίες·

ότι, παρόλο που οι σημερινές επιστημονικές γνώσεις δεν επιτρέπουν να οριστεί ένα επίπεδο κάτω από το οποίο οι κίνδυνοι για την υγεία παύουν να υπάρχουν, εντούτοις, οι κίνδυνοι αυτοί θα μειωθούν εφόσον περιοριστεί η έκθεση στους καρκινογόνους παράγοντες·

ότι, εντούτοις, προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι αυτοί, θα πρέπει να καθοριστούν οριακές τιμές και άλλες άμεσα σχετιζόμενες διατάξεις για όλους εκείνους τους καρκινογόνους παράγοντες για τους οποίους οι διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών δεδομένων, το επιτρέπουν·

ότι πρέπει να ληφθούν προληπτικά μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται στους καρκινογόνους παράγοντες·

ότι η παρούσα οδηγία ορίζει συγκεκριμένες απαιτήσεις ειδικά για την έκθεση στους καρκινογόνους παράγοντες·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί συγκεκριμένο στοιχείο στα πλαίσια της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς·

ότι, δυνάμει της απόφασης 74/325/ΕΟΚ (3), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1985, η Επιτροπή, προκειμένου να καταρτίσει προτάσεις στον τομέα αυτό, ζητάει τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΜΕΡΟΣ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία αποτελεί την έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των κινδύνων αυτών, που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, κατά την εργασία, σε καρκινογόνους παράγοντες.

Ορίζει τις ελάχιστες ειδικές προδιαγραφές στον τομέα αυτόν, περιλαμβανομένων και οριακών τιμών.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους εργαζόμενους που εκτίθενται μόνο στις ακτινοβολίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας.

3. Η οδηγία 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζεται πλήρως στο σύνολο του αναφερόμενου στην παράγραφο 1 τομέα, με την επιφύλαξη τυχόν πιο περιοριστικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, καρκινογόνοι παράγοντες είναι:

α) οι ουσίες τις οποίες το παράρτημα I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ χαρακτηρίζει με την ένδειξη R 45 «μπορεί να προκαλέσει καρκίνο»·

β) τα παρασκευάσματα τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 σημείο i) της οδηγίας 88/379/ΕΟΚ, οφείλουν να επισημαίνονται με την ένδειξη R 45 «μπορεί να προκαλέσει καρκίνο»·

γ) οι ουσίες, τα παρασκευάσματα ή οι μέθοδοι που αναφέρονται στο παράρτημα I, καθώς και οι ουσίες ή τα παρασκευάσματα που εκλύονται κατά τη διάρκεια μιας μεθόδου που αναφέρεται στο παράρτημα I.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής — Εντοπισμός και αξιολόγηση των κινδύνων

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε καρκινογόνους παράγοντες λόγω της εργασίας τους.

2. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης σε καρκινογόνους παράγοντες, πρέπει να προσδιορίζονται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων και να μπορούν να καθορίζονται τα ληπτέα μέτρα.

Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και εν πάση περιπτώσει σε κάθε αλλαγή των συνθηκών που θα μπορούσε να επηρεάσει την έκθεση των εργαζομένων στους καρκινογόνους παράγοντες.

Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στις αρμόδιες αρχές, κατόπιν αιτήσεώς τους, τα χρησιμοποιηθέντα για την αξιολόγηση αυτή στοιχεία.

3. Εξάλλου, κατά την αξιολόγηση του κινδύνου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε άλλη σημαντική έκθεση, όπως π.χ. η έκθεση που έχει επιβλαβή αποτελέσματα για το δέρμα.

4. Οι εργοδότες, κατά την αξιολόγηση που προβλέπεται στην παράγραφο 2, αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στις ενδεχόμενες επιπτώσεις όσον αφορά την ασφάλεια ή την υγεία

(1) ΕΕ αριθ. L 187 της 16. 7. 1988, σ. 14.
(2) ΕΕ αριθ. L 64 της 8. 3. 1989, σ. 18.
(3) ΕΕ αριθ. L 185 της 9. 7. 1974, σ. 15.

των ιδιαίτερα ευαίσθητων εργαζομένων που απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες και, μεταξύ άλλων, λαμβάνουν υπόψη τη σκοπιμότητα να μην χρησιμοποιούνται οι εργαζόμενοι αυτοί σε ζώνες όπου μπορούν να έλθουν σε επαφή με καρκινογόνους παράγοντες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Άρθρο 4

Μείωση και υποκατάσταση

1. Ο εργοδότης μειώνει τη χρήση ενός καρκινογόνου παράγοντα στο χώρο εργασίας, κυρίως υποκαθιστώντας τον, στο μέτρο που αυτό είναι τεχνικά εφικτό, από μια ουσία, παρασκεύασμα ή μέθοδο, τα οποία, υπό τις συνθήκες χρήσης τους, είναι ακίνδυνα ή λιγότερο επικίνδυνα για την υγεία ή, ενδεχομένως, την ασφάλεια των εργαζομένων.

2. Ο εργοδότης κοινοποιεί το αποτέλεσμα των ερευνών του στην αρμόδια αρχή μετά από αίτησή της.

Άρθρο 5

Διατάξεις για την πρόληψη ή τη μείωση της έκθεσης

1. Εάν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, η έκθεση των εργαζομένων πρέπει να αποφεύγεται.

2. Εάν δεν είναι τεχνικά δυνατή η αντικατάσταση του καρκινογόνου παράγοντα από ουσία, παρασκεύασμα ή μέθοδο, τα οποία, υπό τις συνθήκες χρήσης τους, είναι ακίνδυνα ή λιγότερο επικίνδυνα για την ασφάλεια ή την υγεία, ο εργοδότης φροντίζει ώστε η παραγωγή και η χρήση του καρκινογόνου παράγοντα να πραγματοποιούνται σε κλειστό σύστημα, στο μέτρο που αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

3. Εάν δεν είναι τεχνικά δυνατή η χρησιμοποίηση κλειστού συστήματος, ο εργοδότης φροντίζει ώστε η έκθεση των εργαζομένων να μειώνεται στο χαμηλότερο επίπεδο που είναι τεχνικά εφικτό.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποίησης καρκινογόνου παράγοντα, ο εργοδότης εφαρμόζει όλα τα ακόλουθα μέτρα:

α) περιορισμός των ποσοτήτων του καρκινογόνου παράγοντα στο χώρο εργασίας·

β) περιορισμός του αριθμού των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο·

γ) σχεδιασμός των μεθόδων εργασίας και των μέτρων μηχανικού ελέγχου, έτσι ώστε να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται η έκλυση καρκινογόνων παραγόντων στο χώρο εργασίας·

δ) αποκομιδή του καρκινογόνου παράγοντα στην πηγή, τοπική απορρόφηση ή γενικός εξαερισμός, που γίνονται κατάλληλα και σύμφωνα με την ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος·

ε) χρήση των υπαρχουσών κατάλληλων μεθόδων μέτρησης των καρκινογόνων παραγόντων, ιδίως για την έγκαιρη ανίχνευση ασυνήθους έκθεσης οφειλόμενης σε απρόβλεπτο συμβάν ή σε ατύχημα·

στ) εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και μεθόδων εργασίας·

ζ) μέτρα συλλογικής προστασίας ή/και μέτρα ατομικής προστασίας, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η έκθεση δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλα μέσα·

η) μέτρα υγιεινής, ιδίως τακτικός καθαρισμός των δαπέδων, των τοίχων και των λοιπών επιφανειών·

θ) ενημέρωση των εργαζομένων·

ι) οριοθέτηση των επικίνδυνων ζωνών και χρήση κατάλληλων σημάτων προειδοποίησης και ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των σημάτων «απαγορεύεται το κάπνισμα» σε χώρους στους οποίους οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε καρκινογόνους παράγοντες·

ια) εγκατάσταση συστημάτων για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης που ενδέχεται να προκαλέσουν ασυνήθως υψηλή έκθεση·

ιβ) μέσα για την ακίνδυνη αποθήκευση, χειρισμό και μεταφορά, ιδίως με τη χρήση δοχείων σφραγισμένων και επισημασμένων με τρόπο ευανάγνωστο, σαφή και ευδιάκριτο·

ιγ) μέσα για την ασφαλή συλλογή, αποθήκευση και αποκομιδή των αποβλήτων από τους εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δοχείων σφραγισμένων και επισημασμένων με τρόπο ευανάγνωστο, σαφή και ευδιάκριτο.

Άρθρο 6

Ενημέρωση της αρμόδιας αρχής

Εφόσον τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, οι εργοδότες, μετά από σχετική αίτηση, θέτουν στη διάθεση της αρμόδιας αρχής τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με:

α) τις βιομηχανικές δραστηριότητες ή/και μεθόδους που εφαρμόζονται, καθώς και τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούνται καρκινογόνοι παράγοντες·

β) τις παραγόμενες ή χρησιμοποιούμενες ποσότητες ουσιών ή παρασκευασμάτων που περιέχουν καρκινογόνους παράγοντες·

γ) τον αριθμό των εργαζομένων που εκτίθενται·

δ) τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται·

ε) τον τύπο του προστατευτικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται·

στ) τη φύση και το βαθμό της έκθεσης·

ζ) τις περιπτώσεις υποκατάστασης.

Άρθρο 7

Απρόβλεπτη έκθεση

1. Σε περίπτωση απρόβλεπτων συμβάντων ή ατυχημάτων τα οποία μπορεί να προκαλέσουν ασυνήθη έκθεση των εργαζομένων, ο εργοδότης πληροφορεί σχετικά τους εργαζόμενους.

2. Έως ότου αποκατασταθεί κανονικά η κατάσταση και εφόσον δεν έχουν εξαλειφθεί τα αίτια της ασυνήθους έκθεσης:

α) στην προσβληθείσα ζώνη, επιτρέπεται να εργάζονται μόνον οι εργαζόμενοι που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των επισκευών και άλλων εργασιών που είναι απαραίτητες·

β) οι εν λόγω εργαζόμενοι εφοδιάζονται με προστατευτικό ιματισμό και ατομικό προστατευτικό αναπνευστικό εξοπλισμό τον οποίο πρέπει να φέρουν· η έκθεση δεν μπορεί να είναι διαρκής και περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο για κάθε εργαζόμενο·

γ) οι μη φέροντες προστατευτικό εξοπλισμό εργαζόμενοι δεν επιτρέπεται να εργάζονται στην προσβληθείσα ζώνη.

Άρθρο 8

Προβλεπτή έκθεση

1. Για ορισμένες δραστηριότητες, όπως η συντήρηση, όπου είναι δυνατόν να προβλεφθεί η πιθανότητα αισθητά αυξημένης έκθεσης των εργαζομένων και όπου έχουν ήδη εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες για τη λήψη άλλων τεχνικών προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της έκθεσης αυτής, ο εργοδότης καθορίζει, αφού ζητηθεί η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση, με την επιφύλαξη δε πάντοτε των ευθυνών που φέρει ο εργοδότης, τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η διάρκεια έκθεσης των εργαζομένων και να διασφαλιστεί η προστασία τους κατά τις δραστηριότητες αυτές.

Κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, διατίθεται στους εν λόγω εργαζομένους προστατευτικός ιματισμός και ατομικός προστατευτικός αναπνευστικός εξοπλισμός, τα οποία πρέπει να φέρουν για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ασυνήθης έκθεση· η έκθεση αυτή δεν μπορεί να είναι διαρκής και περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο για κάθε εργαζόμενο.

2. Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι ζώνες στις οποίες διεξάγονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, να είναι σαφώς οριοθετημένες και να έχουν εμφανή σήμανση, ή ώστε να αποτρέπεται, με άλλους τρόπους, η πρόσβαση στους χώρους αυτούς ατόμων που δεν έχουν σχετική άδεια.

Άρθρο 9

Πρόσβαση στις ζώνες κινδύνου

Οι εργοδότες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι ζώνες στις οποίες διεξάγονται οι δραστηριότητες ως προς τις οποίες τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων να μην είναι προσπελάσιμοι για εργαζόμενους άλλους από εκείνους που αναγκαστικά εισέρχονται λόγω της εργασίας ή των καθηκόντων τους.

Άρθρο 10

Μέτρα υγιεινής και μέτρα ατομικής προστασίας

1. Για κάθε δραστηριότητα κατά την άσκηση της οποίας υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από καρκινογόνους παράγοντες, οι εργοδότες υποχρεούνται να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τους ακόλουθους σκοπούς:

α) οι εργαζόμενοι να μην τρώγουν, πίνουν ή καπνίζουν στις ζώνες εργασίας στις οποίες υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από καρκινογόνους παράγοντες·

β) να παρέχεται στους εργαζόμενους κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός η άλλος κατάλληλος ειδικός ιματισμός·

να προβλέπεται η ύπαρξη χωριστών χώρων εναπόθεσης του ιματισμού εργασίας ή προστασίας, αφενός, και του κανονικού ιματισμού, αφετέρου·

γ) να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλες και πλήρεις εγκαταστάσεις λουτρών και αποχωρητηρίων·

δ) ο εξοπλισμός προστασίας να είναι σωστά τοποθετημένος σε καθορισμένο χώρο·

ε) να ελέγχεται και να καθαρίζεται, αν είναι δυνατόν, πριν και, οπωσδήποτε, μετά από κάθε χρήση·

στ) ο δε ελαττωματικός εξοπλισμός να επισκευάζεται ή να αντικαθίσταται πριν από νέα χρήση.

2. Το κόστος των μέτρων αυτών δεν πρέπει να βαρύνει τους εργαζομένους.

Άρθρο 11

Ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων

1. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να λαμβάνουν κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση, βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών ιδίως με τη μορφή ενημέρωσης και οδηγιών, σχετικά με:

α) τους ενδεχόμενους κινδύνους για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων κινδύνων που οφείλονται στην κατανάλωση καπνού·

β) τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της έκθεσης·

γ) τις απαιτήσεις υγιεινής·

δ) τη χρήση του προστατευτικού εξοπλισμού και ιματισμού·

ε) τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τους εργαζόμενους, και ιδίως από το προσωπικό επέμβασης, σε περίπτωση ατυχήματος και για την πρόληψη ατυχημάτων.

Η εκπαίδευση αυτή πρέπει:

— να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων κινδύνων και

— αν χρειάζεται, να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

2. Οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τους εργαζομένους σχετικά με τις εγκαταστάσεις και τα δοχεία που βρίσκονται εκεί και περιέχουν καρκινογόνους παράγοντες, να φροντίζουν ώστε όλα τα δοχεία, συσκευασίες και εγκαταστάσεις που περιέχουν καρκινογόνους παράγοντες να έχουν επισημανθεί με τρόπο σαφή και ευανάγνωστο, και να τοποθετούν ευδιάκριτα σήματα κινδύνου.

Άρθρο 12

Ενημέρωση των εργαζομένων

Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση μπορούν να ελέγχουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, ή μπορούν να συνεργάζονται κατά την εφαρμογή αυτή, ιδίως όσον αφορά:

i) τις επιπτώσεις για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, οι οποίες σχετίζονται με την επιλογή και τη χρήση προστατευτικού ιματισμού και εξοπλισμού, με την επιφύλαξη πάντοτε των ευθυνών του εργοδότη για τον καθορισμό της αποτελεσματικότητας του προστατευτικού ιματισμού και εξοπλισμού,

ii) τα μέτρα που καθορίζει ο εργοδότης και τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, με την επιφύλαξη πάντοτε των ευθυνών του εργοδότη για τον καθορισμό των μέτρων αυτών·

β) οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση, ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατόν για τις περιπτώσεις ασυνήθους έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 8, για τα αίτιά τους και για τα ληφθέντα ή ληπτέα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης·

γ) ο εργοδότης τηρεί ενημερωμένο κατάλογο των εργαζομένων που είναι επιφορτισμένοι με την άσκηση των δραστηριοτήτων ως προς τις οποίες τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, με μνεία, εφόσον οι σχετικές πληροφορίες υπάρχουν, της έκθεσης στην οποία υποβλήθηκαν·

δ) ο γιατρός ή/και αρμόδια αρχή, καθώς και κάθε άτομο αρμόδιο για την ασφάλεια ή την υγεία στο χώρο ερασίας έχουν πρόσβαση στον κατάλογο που αναφέρεται στο στοιχείο γ)·

ε) κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται στον κατάλογο και οι οποίες τον αφορούν προσωπικά·

στ) οι εργαζόμενοι ή/και εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στις ανώνυμες συλλογικές πληροφορίες.

Άρθρο 13

Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των εργαζομένων

Η διαβούλευση με τους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους και η συμμετοχή αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ σχετικά με τα ζητήματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων αυτής.

ΜΕΡΟΣ III

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Ιατρική παρακολούθηση

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική, για να εξασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων ως προς τους οποίους τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να είναι τέτοιου είδους ώστε να επιτρέπουν σε κάθε εργαζόμενο να υποβάλλεται, εφόσον αυτό ενδείκνυται, σε κατάλληλη ιατρική παρακολούθηση:

— πριν από την έκθεση,

— κατά τακτικά διαστήματα μετά την έκθεση.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε να καθίσταται άμεσα δυνατή η εφαρμονή ατομικών ιατρικών μέτρων και μέτρων ιατρικής της εργασίας.

3. Αν ένας εργαζόμενος παρουσιάζει ανωμαλία που ενδέχεται να οφείλεται στην έκθεσή του σε καρκινογόνους παράγοντες, ο ιατρός ή η αρμόδια για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων αρχή μπορεί να ζητάει από άλλους εργαζομένους που έχουν επίσης εκτεθεί στους ίδιους καρκινογόνους παράγοντες να υποβληθούν σε ιατρική παρακολούθηση.

Στην περίπτωση αυτή, γίνεται επανεκτίμηση του κινδύνου έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2.

4. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πραγματοποιείται ιατρική παρακολούθηση, τηρούνται ατομικοί ιατρικοί φάκελοι και ο ιατρός ή η αρμόδια για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων αρχή προτείνει κάθε ατομικό προστατευτικό ή προληπτικό μέτρο που πρέπει να λαμβάνεται για κάθε εργαζόμενο.

5. Πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές στους εργαζομένους όσον αφορά την ιατρική παρακολούθηση στην οποία μπορούν να υποβάλλονται μετά την παύση της έκθεσης.

6. Σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές:

— οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της ιατρικής παρακολούθησης που τους αφορούν και

— οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι ή ο εργοδότης μπορούν να ζητούν επανεξέταση των αποτελεσμάτων της ιατρικής παρακολούθησης.

7. Πρακτικές συστάσεις για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων δίδονται στο παράρτημα II.

8. Όλες οι περιπτώσεις καρκίνου που έχουν αναγνωριστεί, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές ότι οφείλονται στην έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία, πρέπει να γνωστοποιούνται στις υπεύθυνες αρχές.

Άρθρο 15

Τήρηση φακέλων

1. Ο κατάλογος που προβλέπεται στο άρθρο 10 στοιχείο γ) και ο ατομικός ιατρικός φάκελος που προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 4 διατηρούνται επί σαράντα τουλάχιστον χρόνια μετά την παύση της έκθεσης, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική.

2. Οι φάκελοι αυτοί διαβιβάζονται στην αρμόδια υπηρεσία σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας της επιχείρησης, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

Άρθρο 16

Οριακές τιμές

1. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 118 Α της συνθήκης, καθορίζει οριακές τιμές στις οδηγίες βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών δεδομένων, όσον αφορά όλους εκείνους τους καρκινογόνους παράγοντες για τους οποίους τούτο είναι δυνατόν, και εν ανάγκη, άλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις.

2. Οι οριακές τιμές και οι άλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις καθορίζονται στο παράρτημα III.

Άρθρο 17

Παραρτήματα

1. Τα παραρτήματα I και III μπορούν να τροποποιηθούν μόνο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 118 Α της συνθήκης.

2. Οι καθαρά τεχνικές προσαρμογές του παραρτήματος II σύμφωνα με την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών κανονισμών ή προδιαγραφών και των γνώσεων στον τομέα των καρκινογόνων παραγόντων, θεσπίζονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 18

Εκμετάλλευση των στοιχείων

Η εκμετάλλευση των στοιχείων που γίνεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, με βάση τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 8, τίθεται στη διάθεση της Επιτροπής.

Άρθρο 19

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 1992. Αν, μετά την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, οι οδηγίες 67/548/ΕΟΚ και 88/379/ΕΟΚ τροποποιηθούν, ως προς τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχεία α) και β), με τροποποιητικές οδηγίες, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να επιφέρουν τις εν λόγω τροποποιήσεις στις διατάξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, εντός των προθεσμιών που προβλέπονται για τη θέση σε εφαρμογή των εν λόγω τροποποιητικών οδηγιών.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τη θέση σε ισχύ των διατάξεων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες έχουν ήδη θεσπίσει ή θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 28 Ιουνίου 1990.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. GEOGHEGAN-QUINN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κατάλογος ουσιών, παρασκευασμάτων και μεθόδων

[άρθρο 2 στοιχείο γ)]

1. Παρασκευή αουραμίνης.

2. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες που περιέχονται στην αιθάλη, στην πίσα, το κατράμι, τον καπνό ή τον κονιορτό λιθάνθρακα.

3. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση στον κονιορτό, τον καπνό ή την ομίχλη που παράγονται κατά τη φρύξη και τον ηλεκτρικό καθαρισμό θειούχων συμπηγμάτων νικελίου.

4. Μέθοδος ισχυρού οξέος στην παρασκευή ισοπροπυλικής αλκοόλης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πρακτικές συστάσεις για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων

(άρθρο 14 παράγραφος 7)

1. Ο ιατρός ή/και η αρμόδια αρχή για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που εκτίθενται σε καρκινογόνους παράγοντες οφείλουν να γνωρίζουν καλώς τις συνθήκες ή τις περιστάσεις έκθεσης κάθε εργαζόμενου.

2. Η ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της ιατρικής της εργασίας και πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:

   — κατάρτιση φακέλου με το ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό κάθε εργαζόμενου,

   — προσωπική συνέντευξη,

   — ενδεχομένως, βιολογική παρακολούθηση, καθώς και ανίχνευση των πρώιμων και αντιστρεπτών επιπτώσεων επί της υγείας του εξεταζόμενου.

   Μπορούν να αποφασίζονται περαιτέρω ιατρικές εξετάσεις για κάθε εργαζόμενο ο οποίος υποβάλλεται σε ιατρική παρακολούθηση, λαμβανομένων υπόφη των πλέον πρόσφατων γνώσεων της ιατρικής της εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Οριακές τιμές και άλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις

(άρθρο 16)

A. Οριακές τιμές

   π. υ.

B. Αλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις

   π. υ.
